

TRATTEN

INFORMATIONSTIDNING FÖR PERSONAL PÅ BARNMORSKEMOTTAGNINGARNA

CENTRALA MÖDRAHÄLSOVÅRDEN
REGION VÄRMLAND
MARS 2022

Innehåll

Mhöl informerar	s 03
- Reviderade rutiner	s 03
- Spiralinsättning vid sectio	s 03
Dietisten informerar	s 04
Kvinnosjukvården informerar	s 05
Information för gravida	s 06
Information från Livets tråd	s 07
Kalendarium	s 08

Tratten är en informationstidning för personal på barnmorskemottagningarna
Ansvarig utgivare: Ingela Larsson, redaktör: Gunilla Svedlund

Kontaktuppgifter till Centrala mödrahälsovården i Värmland:

Tora Leviken Thörnblad, Mödrahälsovårdsöverläkare, toraleviken.thornblad@regionvarmland.se
010-831 70 03

Ingela Larsson, Samordningsbarnmorska, Ingela.Larsson@regionvarmland.se 010-831 67 08

Gunilla Svedlund, Assistent, gunilla.svedlund@regionvarmland.se 010-831 67 06

Mirja Augustsson, Dietist/Verksamhetsutvecklare, mirja.augustsson@regionvarmland.se,
010-831 67 25

Besöksadress och postadress:

Älvgatan 39
652 30 Karlstad
010-831 67 06

www.1177.se/varmland • www.regionvarmland.se

Adress till:

Psykologmottagningen för föräldra- och barnhälsovård
Centralsjukhuset
Bryggargatan 7
651 85 Karlstad

Mhölen informerar

Jag och Ingela har i veckan haft verksamhetsuppföljning med er alla och det har varit glädjande att ta del av våra fina siffror både från Cosmic och graviditetsenkäten. Vi har tillsammans hittat fokusområden för förbättringar och får tillsammans sträva efter att täcka de behov som våra patienter känner att de inte får uppfyllda i dagsläget. Det arbetet kommer vi få fortsätta tillsammans med KSV och jag hoppas att vi skall kunna komma framåt i framför allt amningsfrågan under året. Nu info om nya vårdrutiner:

Reviderad rutin

Vårdrutinen [VÅR-21031-v.2.0 Graviditetsdiabetes- screening, diagnostik och handläggning](#) har uppdaterats. I det stora hela bibehålls arbetssätt och ansvarsfördelning vad gäller patienter med graviditetsdiabetes. Några förtydliganden har tillkommit:

1. Diagnos kan också sättas efter ett slumpmässigt taget fasteglukos $\geq 5,1$ och ingen OGTT behöver då göras. Gränsvärden för diagnos är samma som förut, och motsvarar fastevärdet inför OGTT.
2. Förtydliganden kring patienter som genomgått obesitaskirurgi som också bör genomgå kapillär testning i vecka 13 och 28 vid tidigare graviditetsdiabetes.
3. Det sista slumpsockret flyttas från graviditetsvecka 37 till 35. Detta eftersom vi även flyttat Hb i basprogrammet för gravida för att hinna åtgärda anemi. Dessutom innebär det två veckor extra möjlighet till utredning och behandling av eventuell graviditetsdiabetes.
4. Endast om stort barn för tiden "LGA" eller polyhydramnios upptäcks innan v 36 behöver utredning med OGTT göras. Messenger skickas i dessa fall från läkare på KSV till barnmorska på BMM för beställning av OGTT.
5. Inga urinodlingar behöver tas under graviditeten på denna indikation.
6. Patienter med graviditetsdiabetes behöver inte vara fastande på förlossningsavdelningen, och kan följa sina sockervärden med kapillära prover varannan till var tredje h. Endast korttidsverkande insulin kan behövas ges. All eventuell tidigare medicinering sätts ut vid aktiv fas.
7. Länk till film från Sahlgrenska som diabetessköterskan kan använda.

[Graviditetsdiabetes - Sahlgrenska Universitetssjukhuset](#)

[VÅR-18978 Diabetes mellitus typ 1 och typ 2 under graviditet och förlossning](#) har uppdaterats och kommer hamna i VIDA de närmsta dagarna och ett nytt arbetssätt för denna patientkategori kommer starta efter utbildningstillfälle som erbjuds den 6/4. Jag har bett Karin Ångeby som är ansvarig för onsdagsföreläsningarna på KSV att även bjuda in alla barnmorskor på BMM, så kan de med intresse se på denna föreläsning digitalt live eller i efterhand då föreläsningen kommer att spelas in i teams. Föreläsningen pågår live 14.30-15.30. Vårdrutinen kommer att presenteras av mig, Bengt Norberg som är diabetesläkare, samt diabetessköterska Julia Styrod och dietist Sanna Hansen från Endokrin och Diabetescentrum.

Det nya arbetssättet innebär att patienter som vill och kan slipper fasta under förlossningen och får istället fortsätta med insulinpump eller pennbehandling. Det finns också ändringar i styckena kring vad BMM gör och dessa får ni läsa. Det gäller vilka som skall urinodlas, blodtryckskontroller mm. Jag inser att jag kommer få korrigera vårdrutinen [RUT-13197-v.3.0 Screening för asymtomatisk bakteriuri \(ABU\) hos gravida](#) men det blir inga andra förändringar i den vårdrutinen just nu.

[VÅR-24140-v.1.0 Covid-19 vid graviditet](#)

Denna vårdrutin beskriver aktuella rekommendationer för trombosprofylax vid Covid-19 under graviditet eller postpartum. Allmänt gäller att alla gravida med 2 riskpoäng enligt scoringsystem för trombosrisk skall remitteras till specialistmödravården. Patienter som dag 4-5 efter insjuknande har fortsatt feber eller är sängliggande skall också remitteras då de anses vara immobiliserade och därmed är i behov av trombosprofylax.

Spiralinsättning vid sectio

Patient som önskar insättning av spiral vid elektivt sectio kan få det peroperativt. Vid inskrivning för kejsarsnitt kommer de gravida erbjudas denna möjlighet och i förekommande fall skriver läkare recept på Levosert som kommer användas. Om patienten ej tackat ja initialt men senare önskar insättning av spiral skall barnmorska på BMM vara behjälplig att skriva recept så att patienten kan hämta ut spiral inför sectio. Patienten behöver då höra av sig till Specialistmödravården så att det journalförs och kommer in i operationsanmälan.

/Tora

Dietisten informerar

Nyhet: kostråd för gravida på lättläst svenska

Livsmedelsverket presenterade i dagarna kostråd för gravida på lättläst svenska. De ska kunna användas för både personer med lässvårigheter och för utrikesfödda personer som håller på och lär sig svenska språket.

Tyvärr kommer Livsmedelsverket i och med detta ta bort översättningarna av de tidigare råden för gravida som fanns på arabiska, bosniska, engelska, spanska, somaliska och sorani. Anledningen är att de är svåra att kvalitetsgranska och hålla uppdaterade. De ersätts nu med kostråden på lättläst svenska. Förhoppningsvis kan vi ha kvar översättningarna på vår hemsida kost och fysisk aktivitet en tid.

Kostråden för gravida på lättläst svenska hittar ni redan nu på vår hemsida kost och fysisk aktivitet under patientmaterial som delas ut till alla och råd om bra mat för gravida.

Söker ni på Livsmedelsverkets hemsida hittar ni i stället råden såhär:

Ikonen för lättläst ("LL Lättläst") finns bredvid Lyssna-ikonen och Teckenspråksikonen i samband med respektive temasida för de "vanliga" råden [Mat för gravida \(livsmedelsverket.se\)](https://www.livsmedelsverket.se/mat-for-gravida):

- Bra mat när du är gravid
- Mat att undvika
- Hur får jag tillräckligt med näring?
- Hur mycket mat är lagom?

/Mirja

Kvinnosjukvården informerar

Förtydligande gällande medföljande till Obstetrisk öppenvårdsmottagningen

En partner/medföljande får följa med till Ultraljudsmottagningen, Spec MVC och Eftervårdsmottagningen. Barn får inte följa med.

/Susanne Ögren
Avdelningschef
Kvinnosjukvården

Här kommer länk till ny vådrutin samt patientinformation som är uppdaterat enligt ny nationell definition för aktiv fas.

[VÅR-15964-v.3.0 Normal förlossning](#)

[INF-10716-v.2.0 Råd under förlossningens latensfas](#)

Ny definition aktiv fas:

Patienten har regelbundna, smärtsamma sammandragningar i kombination med att modermunnen är öppen minst 5 cm. Definitionen är en vägledning och förutsätter individuell bedömning och handläggande. Behovet av stöd, smärtlindring, eventuella riskfaktorer samt graden av etablerat värkarbete är parametrar som påverkar den individuella bedömningen. Progress utvärderas genom en helhetsbedömning av kvinnans upplevelse avseende värkar, mående och behov, och barnmorskan eller obstetrikerens observationer av förloppet.

/Jenny Sallnäs Luukkonen
Verksamhetsutvecklare och barnmorska
KSV Centralsjukhuset Karlstad

Optionsstudien

Optionsstudien är en stor nationell multicenterstudie där de flesta förlossningskliniker i Sverige kommer att ingå. Syftet är att undersöka att det är lika säkert att inducera hemma som på sjukhuset enligt ett fastställt protokoll. Ansvarig på kvinnokliniken är Kerstin Bolin och Christina Jansson.

Under studien kommer patienterna kunna induceras med ballong eller Augusta (läkemedel som cytotec) i hemmet eller på sjukhuset. Patienten randomiseras inte för induktionsmetod utan för vart induktionen ska ske.

Patienten kommer att informeras på Specialistmödravården.

Vi kommer inte att inducera fler utan det blir som vanligt.

Vi kommer att gå ut med utbildning och föreläsning till de som kommer att handha patienterna, men det är i första hand koordinatorena på förlossningen och specialistmödravården som berörs. Uppstart blir inom de närmaste veckorna.

Det kommer att bli riktigt roligt att hänga med på ett stort steg mot framtiden!!

/Kerstin Bolin
Överläkare
Medicinskt ledningsansvarig kvinnosjukvården
Kvinnosjukvården Centralsjukhuset Karlstad

Information för gravida

Föreläsning för dig som är gravid och har frågor och funderingar kring förändringar i din kropp och träning:

**Vanliga besvär under graviditet och efter förlossning
Fysisk aktivitet och träning under graviditeten
Kom igång efter förlossningen
Råd och praktiska övningar**

Föreläsningen hålls via videolänk. Inbjudan kommer via sms några dagar innan. Deltagandet är kostnadsfritt.

Kontakta Fysioterapimottagningen Gripen via 1177.se eller 010-831 67 00 om du är intresserad av att delta.

Tid: kl. 13.00-14.00

Onsdag 6 april

Tisdag 3 maj

Tisdag 31 maj

Tisdag 21 juni

Tisdag 30 augusti

Välkommen!

Sanna Norlander, leg. fysioterapeut

Information från Livets tråd

- Aktuellt om amning

Amningskurser till blivande föräldrar

Representanter från Amningshjälpen, barnmorska Nina Stanizewski och barnmorska Magdalena Eriksson anordnar kostnadsfri fortbildning om amning till blivande föräldrar på BMM. Tidigare kurser har varit mycket uppskattade, såväl i Värmland som i övriga Sverige. Kursen är ett komplement till befintlig amningsinformation och vänder sig till såväl första- som flerbarnsföräldrar.

För närvarande anordnas inga kurser i Värmland men andra regioner anordnar "Amningskurs för blivande föräldrar" - online se sensus.se

Råd om flaskmatning

[Råd om flaskmatning \(INF-16187\)](#)

Kyl och frys

Nu finns det kyl och frys på förlossningsavdelningen där det finns möjlighet att förvara urmjölkad bröstmjolk [RUT-20838 Handmjölkning hos gravida med diabetes](#)

Boktips

Amning i nöd och lust är ett bra stöd vid amningsrådgivning.

Blogg-tips

Bra information om amning till blivande och nyblivna föräldrar finns på <http://www.babybaby.se/>

Vårdprogrammet amningskomplikationer

Vi använder Stockholms läns vårdprogram. Den finns att ladda ner via länk <https://vardgivarguiden.se/globalassets/kunskapsstod/vardprogram/brostkomplikationer/brostkomplikationer-amning>

Livets tråd är en arbetsgrupp med representanter från hela vårdkedjan. Gruppen arbetar med omvårdnadsfrågor för att underlätta samarbetet mellan olika vårdgivare som möter den blivande och nyblivna familjen.

Arbetsgruppen ska bland annat verka för metodutveckling, utbildning och utvärdering i framförallt amningsfrågor för all personal i hela vårdkedjan och verka för att en gemensam amningspolicy hålls aktuell.

Arbetsgruppen ska också verka för ett bra fungerande samarbete och kommunikation mellan olika vårdgivare, i samråd med berörda chefer.

Medlemmar i Livets tråd

Astrid Ekeberg
Camilla Besterman
Cristina Gillå
Eva Rickman
Helena Donborn
Ingela Larsson
Katarina Sefton
Madeleine Pizarro Torrijos
Magdalena Eriksson
Nina Stanizewski
Suzanna Sundström
Ulrica Gustafsson
Ulrika Huatorpet Nilsson

Frågor och synpunkter:

cristina.gilla@regionvarmland.se
Ingela.Larsson@regionvarmland.se

[Livets tråd hemsidan](#)

KALENDARARIUM

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av MHV och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och klara av ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

MHV-enheten anordnar eller stöder:

Region Värmland erbjuder:

Motiverande samtal, MI - datum våren 2022

6 och 7 april samt 3 maj

[Anmälan och information på regionvarmland.se](https://regionvarmland.se)

*** Amning, stöd i amningsstarten**

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

Kommande utbildningar 2022

April

* **Våld i familjen**, introduktion av nyanställda

27 och 29 april

Inbjudan är utskickad

* **Samtalsmetodik och screening med EPDS**, introduktion av nyanställda

29 april

Inbjudan är utskickad

Maj

* **BMM-dag fosterdiagnostik**

4 maj, heldag

Inbjudan är utskickad

Oktober

* **BMM-dag, heldag preventivmedel**

11 oktober

Inbjudan kommer